

че, както казахъ, какво да учътъ при даскалъ Пеня, кой порано, кой по-късно, отидохъ въ Елена да се доучватъ при туку що пристигналия отъ Руссия даскалъ Никола Михайловски, а азъ оставахъ недоученъ. Но туй лишние азъ се турихъ да допълня самъ на себе си. Да прочитамъ всѣка новоиздадена българска книга, списание, вѣстникъ, като ги купувамъ и си ги набавлявамъ, да четж и да прѣвеждамъ на български всѣка грѣцка книга, която ми се попадеше и ми харесваше, това бѣше любимото ми занятие въ неработнитѣ дни и часове, даже и сѣдящъ по *турски* въ абаджийско-търговския дюкянъ на *баждарлъка*.¹⁾ За новия български свѣтъ незнайно вече става, какво нѣщо ще каже, да сѣдашъ по *турски*. Да сѣдишъ съ прѣвжнати крака долу на пода, врѣхъ една каква да е постилка и да пишишъ на колѣно, като на писалищна маса, наведенъ и пригърбенъ, — това ще рѣче да сѣдашъ по турски. Много ме измжчваше това турско сѣданье, даже чувствувахъ отслабване на гърдитѣ и гърдоболне, та болѣдувахъ и слабѣяхъ. Баща ми, и да му искахъ, като човѣкъ съ стари привички, не допускаше никакви нововведения въ дюкянекия животъ и занимания, и азъ не настоявахъ твърдѣ много за такива. Но трудътъ и измжчванпето ми бѣхж богато възнаграждавани, и материално и морално. Азъ бѣхъ вече гражданинъ и търговецъ съ положение, а литературното ми занимание и обширната ми частна кореспонденция, по книжовни и народни дѣла, съ всичкитѣ тогивашни учени даскали, като Славейкова, Филаретова, Шишкова и пр., както и съ книгоиздатели и книгопродавци, на които безинтересно служихъ въ работата имъ, още и като кореспондентъ на българския единственъ тогава „Цариградски вѣстникъ“, издаванъ отъ А. Екзарха (думата е за до 1856 год., защото посетитѣ бѣхъ такъвъ и на малотрайнитѣ вѣстници на Раковски, издавани въ Бѣлградъ, Нови-Садъ и Букорещъ, както и на „българскитѣ книжици“ и др. издания), всичко това ме туряше въ числото на образованитѣ въ онова врѣме младежи, и това мнѣние у съгражданитѣ и съврѣменницитѣ ми за мене азъ се старяхъ да заслужж и го заслужвахъ.

¹⁾ Когато мѣстността *Носитѣ дюгени* е било крайнината на града, въ чаршията, която носи названието и до днесъ *баждарлъкъ*, тамъ сж пазили *баждаритѣ* да взематъ наложеното даждие на внасятитѣ прѣдмети — единъ видъ *митница* — *баждарница*.